

SPORT I POLITIKA

—

MUNCHEN 1972. GODINE

- **«Devedeset pet posto problema s kojima sam se susretao kao predsjednik Međunarodnog olimpijskog odbora uključivali su državnu i međunarodnu politika»**

– Lord M. Killanin predsjednik MOO 1972. – 1980.

● **VAŠ STAV?**

Olimpizam i politika

- Vjerovanja prema kojem sport i politika ne idu ruku pod ruku ili još više da je plemenito natjecanje sportaša na olimpijskim igrama vrijeme kada se političke i vjerske razlike i sukobi zaboravljaju i kada se stvaraju preduvjeti za bolji svijet **lako bi se mogla nazvati utopističkim**

- ne treba niti **zagrepsti dublje pod kožu svjetskog sporta ili olimpizma ne bi li se uočila njihova snažna politička uvjetovanost**
- Danas je vrlo teško naići na **kritička razmišljanja o olimpizmu**, olimpijskim igrama i Međunarodnom olimpijskom odboru s jedne strane i svijeta politike s druge strane koja kao glavnu premisu nemaju **stav «sport nema ništa s politikom»**

To, naravno, ne treba tumačiti kao izostanak veze politike i olimpijskog pokreta već, možda, tek kao razmišljanje da **uzvišenu ideju olimpizma treba zaštititi od mnogima odiznog, prljavog i prizemnog svijeta politike**

POLITIKA UTJEČE NA OLIMPIJSKI POKRETA I SPORT

**OLIMPIJSKI POKRET I SPORT SU
DUBOKO PROŽETI POLITIKOM**

- DOKAŽI!
- OPOVRGNI!
- RELATIVIZIRAJU!

- **Politika je u sportu** i olimpijskom pokretu očito **pronašla moćno sredstvo** koje nerijetko i ponekad sebično koristi na uštrb samog sporta, a **ponekad upravo politika daje sportu i olimpizmu važnost, značaj i težinu koju danas imaju**
- u oba slučaja **sjetimo se** bojkota **Olimpijskih igara u Moskvi i Los Angelesu**

- Pokušajmo **zamisliti sport i olimpijske igre bez utjecaja politike** i možda se uspijemo približiti spoznaji o **uzaludnosti odbacivanja i nijekanja povezanosti politike i olimpijskog pokreta**

- Ovom prilikom ćemo prikazati **jedan od najtragičnijih trenutaka olimpijskog pokreta** koji je bio posljedica političkog djelovanja – **teroristički napad i ubojstvo 11 izraelskih sportaša na Olimpijskim igrama 1972. godine u Münchenu**

Münchenska tragedija

- «**Igre radosti**» bio je slogan igara koji je predstavio organizacijski odbor Olimpijskih igara u Münchenu 1972. godine
- Ideja je bila stvaranje pozitivnog ozračja koji je trebao premostiti **neugodna sjećanja na «nacističke igre» u Berlinu 1936. godine**
- Organizatori su učinili sve ne bi li to i ostvarili ne štedeći ogroman trud i novac

- Po svemu sudeći Olimpijske igre u Münchenu trebale su biti **veliki festival sporta, umjetnosti** (organizirano je natjecanje u umjetnosti na kojem su sudjelovali veliki svjetski umjetnici) **i sportske znanosti** (po prvi put je organiziran i olimpijski znanstveni kongres o pitanjima vrhunskog sporta)
- No igre radosti postale su igre strave i tuge.

- U rano **jutro 5. rujna grupa ekstremnih palestinskih boraca** preskočila je ogradu olimpijskog sela i ušla u zgradu gdje su boravili **izraelski sportaši**
- **Dvojicu** sportaša su pritom **ubili**, a njih **devetero uzeli kao taoce** zahtijevajući puštanje iz izraelskih zatvora 200 Palestinaca.

- *Izraelska* vlada **odbila je zahtjev**
- *Palestinci* su **odbili ponudu o neograničenoj svoti novaca i slobodnom izlasku iz zemlje** Njemačke vlade

- Nakon što su **svi pokušaji pregovora propali** vlasti su pristali na zahtjeve otmičara i helikopterom ih zajedno s taocima prebacili u vojnu zračnu bazu u Fürstenfeldbruck s **namjerom da ih tamo savladaju silom**

- **Izvršni odbor MOO oduzeo je** tadašnjem predsjedniku MOO **Averyu Brundageou pravo miješanja u kriznu situaciju**
- Prema njima bila je to **isključivo odgovornost** Njemačke vlade i Organizacijskog odbora

- U **službenoj povijesti** MOO kaže se da je iste večeri održana i izvanredna sjednica «Session» MOO tijekom koje je **procurila vijest da su svi taoci na sigurnom, a otmičari savladani**
- Pod dojmom te vijesti i nastale euforije donijeta je odluka da će se održati **kratka memorijalna ceremonija** za dvojicu ubijenih sportaša i da će se **igre nesmetano nastaviti dalje**

- Tek su slijedećeg jutra shvatili strašnu istinu.
- Prilikom pokušaja spašavanja **ubijeno je svih devet otetih izraelskih sportaša**, jedan policajac te tri otmičara.
- Na zamolbu Organizacijskog odbora igara Izvršni odbor MOO je donio tek **kratku odluku o odgodi nastavka natjecanja za 24 sata** određivši taj dan kao dan žalosti:

- **«Olimpijske igre se nastavljaju zbog dobrobiti sporta i zbog sporta isključivo... Sve daljnje ceremonije održavat će se što je moguće jednostavnije.»**
- Ostali izraelski sportaši vratili su se kući

«Igre se moraju nastaviti»

- Na memorijalnoj ceremoniji za ubijene sportaše **predsjednik MOO A. Brundage** izrekao je svoj **stav o sportu i politici:**

- «... Nažalost, u ovom nesavršenom svijetu, kako Olimpijske igre postaju veće i značajnije postaju i izloženije pritisku komercijalizacije, politike i sada kriminala. Igre 20. olimpijade bile su izložene dvama divljačkim napadima. Izgubili smo i bitku za Rodeziju zbog gole političke ucjene. **Jedina naša snaga su uzvišeni ideali.** Uvjeren sam kako će se javnost složiti da ne možemo dopustiti šačici terorista da uništi jezgru međunarodne suradnje i dobre volje koju posjeduje olimpijski pokret. Igre se moraju nastaviti i mi moramo **nastaviti naša nastojanja da ih očuvamo neokaljanim, čistim i poštenim te proširimo sportski duh i na ostala područja...»**

- Tek prazne riječi ili ima nešto u tome?

- Igre su nastavljene zbog «**dobrobiti međunarodnog razumijevanja i mira.**»»
- Bila je to jedna od najkritiziranih odluka MOO

- **IMA LI KOMENTARA?**

- Jedan kroničar olimpizma zapisao je: «**Olimpijske igre u Münchenu dosegnule su vrhunac u pogledu organizacije, javnog mnijenja, umjetnosti i tragedije**»
- No, Olimpijske igre u Münchenu 1972. godine nisu uvele **politiku** u **olimpijski pokret**, oni su već mnogo ranije postali **nerazdvojni prijatelji**

- Tko više dobiva, a tko više gubi kada se spoje sport i politika?
- Odnos sport – politika kod nas i u svijetu?
- Sjetimo se J.B. Tita i NK Hajduka
- Odnos Partizan, Crvene Zvezda i Dinamo u Jugoslaviji
- Sjetimo se Franje Tuđmana i NK Croatiae
- Političari u sportu – sportaši u politici
- Politika – sport - financiranje